HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

9 iulie 2008 *

În cauza T-304/06,

Paul Reber GmbH & Co. KG, cu sediul în Bad Reichenhall (Germania), reprezentată de O. Spuhler, avocat,

reclamantă,

împotriva

Oficiului pentru Armonizare în cadrul pieței interne (mărci, desene și modele industriale), reprezentat de domnul G. Schneider, în calitate de agent,

pârât,

cealaltă parte în procedura care s-a aflat pe rolul camerei de recurs a OAPI, intervenientă la Tribunal, fiind

* Limba de procedură: germana.

Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli AG, cu sediul în Kilchberg (Elveția), reprezentată de R. Lange și G. Hild, avocați,

având ca obiect o acțiune formulată împotriva Deciziei Camerei a doua de recurs a OAPI din 8 septembrie 2006 (cauza R 97/2005-2) privind o procedură de declarare a nulității între Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli AG și Paul Reber GmbH & Co. KG,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a cincea),

compus din domnii M. Vilaras (raportor), președinte, M. Prek și V. Ciucă, judecători,

grefier: doamna K. Andová, administrator,

având în vedere cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 10 noiembrie 2006,

având în vedere memoriul în răspuns depus de OAPI la grefa Tribunalului la 12 martie 2007,

având în vedere memoriul în răspuns depus de intervenientă la grefa Tribunalului la 23 februarie 2007,

în urma ședinței din 5 martie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 La 8 martie 1996, reclamanta, Paul Reber GmbH & Co. KG, a formulat o cerere de înregistrare a unei mărci comunitare la Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146), astfel cum a fost modificat.

2 Marca a cărei înregistrare a fost solicitată este semnul verbal Mozart.

3 Produsele pentru care a fost solicitată înregistrarea aparțin clasei 30 în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, astfel cum a fost revizuit și modificat, și corespund descrierii următoare: „Patiserie și cofetărie, produse din ciocolată, dulciuri”.

4 Cererea de înregistrare a mărcii comunitare a fost publicată în *Buletinul mărcilor comunitare* nr. 25/98 din 6 aprilie 1998.

5 La 27 mai 1998, intervenienta, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli AG, a adresat OAPI, în calitate de terț, în sensul articolului 41 din Regulamentul nr. 40/94, observații scrise în care preciza că, în opinia sa, înregistrarea mărcii în litigiu trebuia să fie respinsă în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, întrucât marca respectivă este descriptivă pentru produsele menționate în cererea de înregistrare.

6 Cu toate acestea, marca în litigiu a fost înregistrată la 26 ianuarie 2000 ca marcă comunitară cu numărul 21 071.

7 Prin scrisoarea din 21 septembrie 2000, primită de OAPI la 27 septembrie 2000, Landgericht München I (Tribunalul regional München I), în calitate de instanță competentă în domeniul mărcilor comunitare în sensul articolului 91 din Regulamentul nr. 40/94, a informat OAPI, conform articolului 96 alineatul (4) din același regulament, că, în cadrul unui litigiu pendinte în fața sa între reclamantă și Conditorei Coppenrath & Wiese GmbH & Co. KG (denumită în continuare „Coppenrath"), această ultimă societate a introdus o cerere reconvențională de declarare a nulității mărcii în litigiu la 30 august 2000.

8 Prin scrisoarea din 17 noiembrie 2000, primită de OAPI la 22 noiembrie 2000, Landgericht München I i-a transmis acestuia o copie a hotărârii sale din 15 noiembrie 2000 de admitere a cererii reconvenționale menționate mai sus și prin care se pronunța nulitatea mărcii în litigiu.

9 La 14 noiembrie 2002, intervenienta a prezentat la OAPI, în temeiul articolului 55 din Regulamentul nr. 40/94, o cerere de declarare a nulității mărcii în litigiu, întrucât aceasta fusese înregistrată cu încălcarea articolului 7 alineatul (1) litera (c) coroborat cu articolul 51 alineatul (1) litera (a) din regulamentul menționat.

10 Prin scrisoarea din 14 august 2003, OAPI a informat Landgericht München I că introducerea cererii reconvenționale de declarare a nulității mărcii în litigiu la această instanță fusese înscrisă în Registrul mărcilor comunitare la 13 august 2003 și urma să fie publicată în curând în *Buletinul mărcilor comunitare*.

11 Prin scrisoarea din 2 septembrie 2003, primită de OAPI la 8 septembrie 2003, Oberlandesgericht München (Tribunalul regional superior din München) a transmis OAPI o copie a Hotărârii sale din 26 iulie 2001, prin care se anula Hotărârea din 15 noiembrie 2000 pronunțată de Landgericht München I și se respingea cererea reconvențională de declarare a nulității mărcii în litigiu formulată de Coppenrath. Potrivit aceleiași scrisori, Hotărârea din 26 iulie 2001 dobândise autoritate de lucru judecat.

12 Prin Decizia din 21 decembrie 2004, divizia de anulare a admis cererea intervenientei de declarare a nulității și, pe cale de consecință, a declarat nulă marca în litigiu.

13 Cu titlu preliminar, divizia de anulare a constatat că articolul 55 alineatul (3) din Regulamentul nr. 40/94, potrivit căruia „[c]ererea […] de declarare a nulității este inadmisibilă în cazul în care o cerere având același obiect și aceeași cauză a fost soluționată între aceleași părți de către o instanță a unui stat membru, iar hotărârea respectivă a dobândit autoritate de lucru judecat", nu se opunea introducerii cererii de declarare a nulității în litigiu. Desigur, chiar dacă hotărârea pronunțată de Oberlandesgericht München la 26 iulie 2001 ar privi aceeași marcă comunitară și aceeași cauză de nulitate, nu ar fi mai puțin adevărat că părțile în acest litigiu nu erau aceleași precum cele din speță, din moment ce părțile în litigiul soluționat prin hotărârea în discuție erau reclamanta și Coppenrath, iar nu reclamanta și intervenienta (punctul 8 din decizia diviziei de anulare).

14 Pe fond, divizia de anulare a apreciat că marca în litigiu era descriptivă în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, pentru toate produsele vizate, din moment ce consta exclusiv într-o indicație care desemnează specia și calitatea produselor menționate. În esență, aceasta s-a întemeiat pe circumstanțele că, pe de o parte, în Germania și în Austria, termenul „Mozartkugel" (bilă Mozart) este utilizat pentru a desemna bile de marțipan și praline învelite în ciocolată și că, pe de altă parte, termenul „Mozart", luat izolat, rămâne descriptiv pentru produsul respectiv, faptul că era vorba despre o „Kugel" (bilă) apărând evident și direct având în vedere forma sa exterioară. Divizia de anulare a înlăturat de asemenea aplicarea soluției adoptate în hotărârea pronunțată de Oberlandesgericht München, citată anterior, și a explicat motivele pentru care aprecia că Decizia Camerei a treia de recurs a OAPI din 10 aprilie 2002 (cauza R 953/2001-3), invocată de reclamantă, nu era relevantă în speță. În plus, aceasta a analizat rezultatele unui sondaj de opinie prezentat de reclamantă și a concluzionat că nu erau de natură să infirme concluzia sa cu privire la caracterul descriptiv al mărcii în litigiu.

15 La 25 ianuarie 2005, reclamanta a declarat recurs la OAPI împotriva deciziei diviziei de anulare în temeiul articolelor 57-62 din Regulamentul nr. 40/94.

16 Prin Decizia din 8 septembrie 2006, notificată reclamantei la 11 septembrie 2006 (denumită în continuare „decizia atacată"), Camera a doua de recurs a respins recursul. Aceasta a considerat, în esență, că marca a cărei înregistrare se solicita era „o indicație obiectivă pur descriptivă pentru produsele revendicate". În această privință, Camera de recurs a arătat că decizia diviziei de anulare era „motivată în detaliu" și că însăși camera de recurs „își însuș[ea] motivele acesteia și nu a[vea] decât puține elemente de adăugat" (punctul 16 din decizia atacată). Din moment ce reclamanta ar fi recunoscut că termenul „Mozartkugeln" avea, în Germania și în Austria, un caracter generic și descriptiv, ar fi „dificil de crezut că, dacă ar fi confruntați cu denumirea «Mozart» pe ambalajul unui produs într-o cofetărie sau la raionul de ciocolată al unui supermarket,

consumatorii germani și austrieci nu și-ar da seama că le sunt oferite «Mozartkugeln» (bile Mozart)” (punctele 21 și 22 din decizia atacată).

Concluziile părților

17 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— cu titlu subsidiar, anularea deciziei atacate în măsura necesară limitării descrierii produselor pentru care este înregistrată marca în litigiu după cum urmează: „Patiserie și cofetărie, produse din ciocolată, dulciuri, ansamblul produselor menționate cu excepția specialității numite «Mozartkugeln», și anume bile de marțipan și praline învelite în ciocolată”;

— obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată.

18 OAPI solicită Tribunalului:

— respingerea recursului;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

19 Intervenienta solicită Tribunalului respingerea recursului.

Cu privire la admisibilitatea concluziilor subsidiare ale reclamantei

Argumentele părților

20 Potrivit OAPI, susținut de intervenientă, concluziile subsidiare ale reclamantei sunt inadmisibile. În primul rând, aceste concluzii ar modifica obiectul litigiului și, prin urmare, ar fi contrare articolului 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. În al doilea rând, nu ar fi fost adresată OAPI nicio cerere, în sensul articolului 44 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94, în vederea restrângerii listei de produse revendicate pentru marca în litigiu. În al treilea rând, nu s-ar putea admite că, în cazul în care se solicită înregistrarea unei mărci pentru produse sau pentru servicii determinate, autoritatea competentă ar putea să nu înregistreze marca decât în măsura în care produsele sau serviciile respective nu prezintă o anumită caracteristică.

21 În opinia reclamantei, concluziile sale subsidiare sunt admisibile. Pe de o parte, aceste concluzii ar depinde, în definitiv, de o condiție internă a procedurii asupra căreia părțile nu ar avea nicio influență, și anume eventuala confirmare a deciziei atacate de către Tribunal. Pe de altă parte, titularul unei mărci comunitare ar putea, în orice moment, să restrângă lista de produse revendicate pentru marca sa. Astfel, întrucât concluziile subsidiare au fost prezentate în cererea introductivă, aceasta nu ar putea fi considerată tardivă.

Aprecierea Tribunalului

22 Trebuie amintit că, potrivit articolului 26 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, o cerere de înregistrare a mărcii comunitare trebuie să conțină lista de produse sau de servicii pentru care se cere înregistrarea. Conform normei 2 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 2868/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 40/94 (JO L 303, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 189), lista de produse și de servicii trebuie stabilită astfel încât să apară clar natura acestora. În sfârșit, articolul 44 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94 prevede că solicitantul poate să își retragă oricând cererea de înregistrare a mărcii comunitare sau să restrângă lista de produse sau de servicii pe care le conține aceasta.

23 Din dispozițiile citate anterior reiese că îi revine persoanei care solicită înregistrarea unui semn ca marcă comunitară obligația de a indica, în cerere, lista de produse sau de servicii pentru care se solicită înregistrarea și de a prezenta, pentru fiecare dintre produsele sau serviciile menționate, o descriere din care să rezulte clar natura acestora. În ceea ce îl privește, OAPI trebuie să examineze cererea în raport cu toate produsele sau serviciile cuprinse în lista respectivă, luând în considerare, dacă este cazul, restrângerile acestei liste în sensul articolului 44 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94. În cazul în care lista de produse sau de servicii vizate de o cerere de marcă comunitară include una sau mai multe categorii de produse sau de servicii, OAPI nu are obligația de a efectua analiza fiecăruia dintre produsele sau serviciile care fac parte din fiecare categorie, ci trebuie să examineze categoria respectivă ca atare (a se vedea în acest sens Ordonanța Tribunalului din 15 noiembrie 2006, Anheuser-Busch/OAPI — Budějovický Budvar (BUDWEISER), T-366/05, nepublicată în Recueil, Rec., 2006, p. II-89*, punctul 35].

24 În plus, trebuie amintit că Tribunalul nu poate anula sau modifica o decizie a unei camere de recurs a OAPI decât dacă, la momentul adoptării deciziei, aceasta era afectată de unul dintre motivele de anulare sau de modificare prevăzute la articolul 63 alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94. În schimb, Tribunalul nu poate anula sau

modifica respectiva decizie pentru motive care ar interveni ulterior pronunțării sale (Hotărârea Curții din 11 mai 2006, Sunrider/OAPI, C-416/04 P, Rec., p. I-4237, punctul 55).

25 Reiese că, în principiu, o restrângere, în sensul articolului 44 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94, a listei de produse sau de servicii cuprinse într-o cerere de marcă comunitară care intervine ulterior adoptării deciziei camerei de recurs atacate în fața Tribunalului nu poate afecta legalitatea deciziei menționate, care este singura atacată în fața Tribunalului [a se vedea în acest sens Ordonanța BUDWEISER, punctul 23 de mai sus, punctele 40-48, și Hotărârea Tribunalului din 20 noiembrie 2007, Tegometall International/OAPI — Wuppermann (TEK), T-458/05, Rep., p. II-4721, punctul 23].

26 Cu toate acestea, trebuie arătat de asemenea că decizia unei camere de recurs a OAPI poate fi atacată în fața Tribunalului numai în raport cu anumite produse sau servicii cuprinse în lista vizată de cererea de înregistrare a mărcii comunitare respective. Într-un asemenea caz, această decizie devine definitivă pentru celelalte produse sau servicii cuprinse în aceeași listă.

27 Având în vedere această posibilitate, Tribunalul a interpretat o declarație a solicitantului mărcii dată în fața sa și, prin urmare, ulterioară deciziei camerei de recurs, potrivit căreia acesta își retrăgea cererea cu privire la anumite produse vizate în cererea inițială, drept o declarație că decizia atacată nu este atacată decât în măsura în care se referă la restul produselor revendicate [a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, Telepharmacy Solutions/OAPI (TELEPHARMACY SOLUTIONS), T-289/02, Rec., p. II-2851, punctele 13 și 14] sau drept o desistare parțială, în cazul în care această declarație a intervenit într-un stadiu avansat al procedurii în fața Tribunalului [a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 5 martie 2003, Unilever/OAPI (Tabletă ovoidă), T-194/01, Rec., p. II-383, punctele 13-17].

28 Or, o asemenea interpretare a unei restrângeri, în fața Tribunalului, a listei de produse sau de servicii vizate de o cerere de marcă comunitară nu este posibilă decât în cazul în care solicitantul se limitează să retragă de pe această listă unul sau mai multe produse sau servicii ori una sau mai multe categorii de produse sau de servicii care erau cuprinse ca atare în lista respectivă. Astfel, este evident că, într-un asemenea caz, în realitate se solicită Tribunalului să nu controleze legalitatea deciziei camerei de recurs în măsura în care se referă la produsele sau la serviciile retrase de pe listă, ci numai în măsura în care aceasta se referă la celelalte produse sau servicii, menținute în aceeași listă.

29 Trebuie să se facă distincție între această situație și restrângerea, în fața Tribunalului, a listei de produse sau de servicii cuprinse într-o cerere de marcă comunitară, restrângere care are drept obiect modificarea, în tot sau în parte, a descrierii produselor sau a serviciilor respective. În acest ultim caz, nu este exclus ca această modificare să aibă efect asupra examinării mărcii în discuție, efectuată de organele OAPI în cursul procedurii administrative. În aceste împrejurări, admiterea acestei modificări în stadiul acțiunii în fața Tribunalului ar echivala cu o modificare a obiectului litigiului pe parcursul procesului, interzisă de articolul 135 alineatul (4) din Regulamentul de procedură (a se vedea în acest sens Hotărârea TEK, punctul 25 de mai sus, punctul 25).

30 În speță, reclamanta solicitase înregistrarea mărcii în litigiu pentru patru categorii de produse, și anume produsele denumite „patiserie și cofetărie, produse din ciocolată, dulciuri". Restrângerea prezentată în concluziile subsidiare ale reclamantei nu are în vedere retragerea uneia sau a mai multora dintre aceste patru categorii din lista de produse revendicate pentru marca în litigiu, ci vizează modificarea descrierii ansamblului categoriilor de produse în cauză, adăugând precizarea că produsele cuprinse în aceste categorii nu trebuie să fie prezentate sub formă de bile de marțipan și de praline învelite în ciocolată, denumite, în germană, „Mozartkugeln" (bile Mozart). Or, astfel cum s-a arătat mai sus, admiterea concluziilor menționate în stadiul acțiunii în fața Tribunalului ar echivala cu o modificare interzisă a obiectului litigiului (a se vedea în acest sens Hotărârea TEK, punctul 25 de mai sus, punctul 27).

31 În consecință, concluziile subsidiare formulate de reclamantă trebuie respinse ca inadmisibile.

Cu privire la fond

32 Reclamanta invocă două motive în susținerea acțiunii sale. Primul motiv se întemeiază pe încălcarea articolului 73 prima teză și a articolului 74 alineatul (1) prima teză din Regulamentul nr. 40/94, precum și a principiilor protecției încrederii legitime, egalității de tratament și legalității. Cel de al doilea motiv se întemeiază pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 73 prima teză și a articolului 74 alineatul (1) prima teză din Regulamentul nr. 40/94, precum și a principiilor protecției încrederii legitime, egalității de tratament și legalității

Argumentele părților

33 Mai întâi, potrivit reclamantei, camera de recurs a încălcat articolul 73 prima teză din Regulamentul nr. 40/94, din moment ce aceasta nu a prezentat decât o motivare insuficientă în decizia atacată.

34 În primul rând, camera de recurs, cu toate că a recunoscut pertinența situației de drept din Austria, nu și-ar fi motivat în niciun fel decizia de a nu lua în considerare Decizia pronunțată de Österreichisches Patentamt (Oficiul austriac pentru brevete) la 12 septembrie 1985, invocată de reclamantă în fața organelor OAPI, din care reieșea că semnul Mozart este susceptibil de a fi protejat ca marcă.

35 În al doilea rând, camera de recurs nu și-ar fi motivat nici decizia de a nu lua în considerare Decizia pronunțată de Bundespatentgericht (Curtea federală pentru brevete) în cauza 32 W (pat) 265/01, în care această instanță ar fi hotărât că semnul Wolfgang Amadeus Mozart-MOZART-KUGELN era susceptibil de a fi protejat ca marcă pe motiv că adăugarea numelui celebrului compozitor nu ar transmite nicio informație obiectivă. Decizia atacată s-ar fi limitat la a aminti acest argument al reclamantei, la punctul 12 liniuța a cincea, fără a-l examina cu toate acestea pe fond și fără a prezenta motivele pentru care l-a respins.

36 Reclamanta admite că deciziile autorităților statelor membre competente în vederea înregistrării mărcilor sau ale instanțelor naționale nu au decât o valoare pur indicativă în ceea ce privește aplicarea Regulamentului nr. 40/94. Cu toate acestea, camerele de recurs ale OAPI ar fi trimis deja, în trecut, o cauză pentru o nouă examinare organului inferior atunci când acesta a ignorat, în decizia sa, o decizie pronunțată de o autoritate națională. Reclamanta apreciază că o astfel de decizie ar fi trebuit de asemenea adoptată în speță de către camera de recurs.

37 În al treilea rând, reclamanta arată că a invocat, în fața organelor OAPI, Decizia Camerei a treia de recurs din 10 aprilie 2002 (a se vedea punctul 14 de mai sus). Camera de recurs ar fi constatat, în această decizie, că, în ciuda existenței, în țările germanofone, a mai multor termeni descriptivi pentru produse de cofetărie care cuprind termenul

„Mozart”, precum termenul „Mozartkugeln”, același termen, luat separat, nu ar fi descriptiv. Din moment ce decizia atacată ar constitui un reviriment radical în raport cu poziția juridică adoptată în Decizia din 10 aprilie 2002 citată anterior, camera de recurs ar fi trebuit, cel puțin, să expună în decizia atacată motivele care ar fi determinat-o să se îndepărteze total de această poziție juridică.

38 În al patrulea rând, reclamanta arată că decizia atacată nu a efectuat o analiză diferențiată, precisă și concretă a caracterului pretins descriptiv al mărcii în litigiu în raport cu fiecare dintre cele patru categorii de produse revendicate pentru această marcă. Pe de altă parte, aceasta nu ar fi precizat în care dintre aceste categorii era inclus produsul denumit „Mozartkugeln”, în opinia sa determinant. Or, dintr-o jurisprudență constantă ar reieși că respingerea cererii de înregistrare a unei mărci comunitare trebuie motivată individual pentru fiecare dintre produsele și serviciile vizate. Întrucât nu a efectuat această analiză, decizia atacată ar fi afectată de o lipsă de motivare sau de o motivare insuficientă.

39 În al cincilea rând, reclamanta arată că decizia atacată s-a limitat la a repeta în mod pur mecanic motivele deciziei diviziei de anulare, atacată în fața sa, fără a corecta erorile săvârșite în această ultimă decizie, evidențiate de reclamantă. Astfel, decizia atacată ar fi omis să adauge numeroase elemente pentru a satisface cerințele unei motivări corespunzătoare și chiar ar fi agravat motivarea insuficientă a deciziei diviziei de anulare.

40 În continuare, reclamanta arată că, prin faptul că a omis să ia în considerare deciziile pronunțate de Österreichisches Patentamt, de Bundespatentgericht și de Camera a treia de recurs a OAPI, citate anterior, camera de recurs a încălcat de asemenea articolul 74 alineatul (1) prima teză din Regulamentul nr. 40/94, care prevede principiul examinării din oficiu a faptelor de către OAPI.

41 În sfârșit, reclamanta arată că Decizia Camerei a treia de recurs din 10 aprilie 2002 ar fi recunoscut, în mod clar și neechivoc, că elementul verbal „Mozart", luat separat, era apt să constituie o marcă comunitară și astfel ar fi dat naștere unei încrederi legitime în acest sens. Prin faptul că s-a îndepărtat de această decizie ignorând obligația de motivare și declarând nulitatea mărcii în litigiu, camera de recurs ar fi încălcat, așadar, principiul protecției încrederii legitime, precum și principiile egalității de tratament și legalității.

42 OAPI și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

43 În temeiul articolului 73 prima teză din Regulamentul nr. 40/94, deciziile OAPI trebuie să fie motivate. Potrivit jurisprudenței, această obligație are aceeași sferă de aplicare ca și cea consacrată prin articolul 253 CE, iar scopul său este de a da posibilitatea, pe de o parte, persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate pentru a-și putea apăra drepturile și, pe de altă parte, instanței comunitare să își exercite controlul asupra legalității deciziei [a se vedea Hotărârea Tribunalului din 3 decembrie 2003, Audi/OAPI (TDI), T-16/02, Rec., p. II-5167, punctele 87 și 88, și Hotărârea Tribunalului din 28 aprilie 2004, Sunrider/OAPI — Vitakraft-Werke Wührmann (VITATASTE și METABALANCE 44), T-124/02 și T-156/02, Rec., p. II-1149, punctele 72 și 73 și jurisprudența citată].

44 Din aceeași jurisprudență reiese că problema dacă motivarea unei decizii respectă aceste cerințe trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și

în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea VITATASTE și METABALANCE 44, punctul 43 de mai sus, punctul 73 și jurisprudența citată).

45 În ceea ce privește normele juridice aplicabile în materie de marcă comunitară, trebuie amintit că deciziile privind înregistrarea unui semn ca marcă comunitară adoptate de camerele de recurs în temeiul Regulamentului nr. 40/94 sunt emise în temeiul unei competențe reglementate, iar nu al vreunei puteri discreționare. Prin urmare, caracterul înregistrabil al unui semn ca marcă comunitară trebuie apreciat numai în temeiul acestui regulament, astfel cum a fost interpretat de instanța comunitară, iar nu în temeiul unei practici anterioare a camerelor de recurs. Pe de altă parte, întrucât regimul comunitar al mărcilor este un sistem autonom, OAPI și, după caz, instanța comunitară nu sunt ținute de o decizie intervenită la nivelul unui stat membru care admite caracterul înregistrabil al acestui semn ca marcă națională. Înregistrările efectuate deja în statele membre nu constituie decât elemente care, fără a fi determinante, pot doar să fie luate în considerare. Aceleași aprecieri sunt valabile, *a fortiori*, pentru înregistrarea altor mărci [a se vedea Hotărârea Tribunalului din 21 aprilie 2004, Concept/OAPI (ECA), T-127/02, Rec., p. II-1113, punctele 70 și 71 și jurisprudența citată].

46 Din considerațiile de mai sus reiese că, în cazul în care respinge înregistrarea unui semn ca marcă comunitară, OAPI trebuie să indice, pentru a-și motiva decizia, motivul de refuz absolut sau relativ care împiedică această înregistrare, precum și prevederea pe care se întemeiază acest motiv și să prezinte împrejurările de fapt pe care le-a reținut ca fiind dovedite și care, în opinia sa, justifică aplicarea prevederii invocate. O asemenea motivare este, în principiu, suficientă pentru îndeplinirea cerințelor menționate la punctele 43 și 44 de mai sus.

47 Pe de altă parte, trebuie arătat că, atunci când camera de recurs confirmă în totalitate decizia organului inferior al OAPI, această decizie, precum și motivarea sa fac parte din contextul în care a fost adoptată decizia camerei de recurs, context cunoscut de părți și care permite instanței să își exercite de deplin controlul legalității în ceea ce privește

temeinicia aprecierii camerei de recurs [a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 21 noiembrie 2007, Wesergold Getränkeindustrie/OAPI — Lidl Stiftung (VITAL FIT), T-111/06, nepublicată în Repertoriu, Rep., 2007, p. II-159*, punctul 64].

48 Trebuie arătat de asemenea că, mai general, o decizie poate fi considerată suficient motivată atunci când trimite în mod expres la un alt document, transmis reclamantului (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 24 aprilie 1996, Industrias Pesqueras Campos și alții/Comisia, T-551/93 și T-231/94-T-234/94, Rec., p. II-247, punctele 142-144, Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 2003, Stadtsportverband Neuss/Comisia, T-137/01, Rec., p. II-3103, punctele 55-58, și Hotărârea Tribunalului din 22 decembrie 2005, Gorostiaga Atxalandabaso/Parlamentul European, T-146/04, Rec., p. II-5989, punctele 135 și 136).

49 Temeinicia prezentului motiv trebuie examinată în lumina acestor considerații.

50 În ceea ce privește, în primul rând, obiecția întemeiată pe încălcarea obligației de motivare, trebuie constatat, cu titlu preliminar, că, de la punctul 16 din decizia atacată, reiese clar că motivele deciziei diviziei de anulare au fost însușite de camera de recurs, făcându-le astfel parte integrantă din motivarea deciziei atacate. Având în vedere jurisprudența menționată la punctele 47 și 48 de mai sus, această trimitere la motivele deciziei diviziei de anulare transmisă anterior și pe deplin cunoscută de reclamantă nu este cu nimic nelegală, cu atât mai mult cu cât, la punctul 5 din decizia atacată, figurează un rezumat suficient de detaliat al deciziei diviziei de anulare. În consecință și contrar celor arătate de reclamantă, această trimitere nu este suficientă, în sine, pentru a stabili existența unei lipse a motivării sau a unei motivări insuficiente a deciziei atacate. Caracterul suficient al motivării deciziei atacate trebuie examinat, așadar, ținând cont și de motivele deciziei diviziei de anulare.

51 Din lectura coroborată a acestor două decizii reiese că, în opinia camerei de recurs, marca în litigiu a fost înregistrată cu încălcarea motivului absolut de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94. Această concluzie se întemeiază pe faptul, cert și dovedit prin referiri la dicționare, că, cel puțin pentru consumatorul mediu germanofon, termenul „Mozartkugel" este descriptiv pentru o specialitate de cofetărie în formă de bilă de marțipan și pralină învelită în ciocolată (punctul 5 a treia liniuță și punctul 21 din decizia atacată). Din moment ce, dintre cele două componente ale termenului „Mozartkugel", cel de al doilea („Kugel", care înseamnă bilă) se referă în mod vădit la forma specialității de cofetărie respective, camera de recurs a concluzionat că este dificil de crezut că același public, confruntat cu denumirea „Mozart" pe ambalajul unui produs într-o cofetărie sau la raionul de ciocolată al unui supermarket nu și-ar da seama că îi sunt oferite „Mozartkugeln" (punctul 5 a șaptea liniuță și punctul 22 din decizia atacată).

52 Această motivare este suficientă pentru realizarea dublului obiectiv al obligației de motivare specificate în jurisprudență (a se vedea punctul 43 de mai sus). Pe de altă parte, contrar celor arătate de reclamantă, reiese clar din decizia diviziei de anulare (punctul 38), ale cărei motive au fost însușite de camera de recurs, că motivul absolut de refuz reținut, și anume cel prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, se aplică tuturor produselor revendicate pentru marca în litigiu, „din moment ce este vorba de categorii generale, care includ «Mozartkugeln»". Rezultă că argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că decizia camerei de recurs nu ar fi fost motivată în raport cu fiecare dintre produsele revendicate pentru marca în litigiu trebuie respins.

53 De asemenea, potrivit reclamantei, camera de recurs ar fi trebuit să motiveze în special faptul că s-a îndepărtat atât de deciziile pronunțate de Österreichisches Patentamt și de Bundespatentgericht, cât și de Decizia Camerei a treia de recurs din 10 aprilie 2002. În această privință, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței menționate la punctul 45 de mai sus, deciziile autorităților și ale instanțelor naționale, precum și practica decizională a OAPI însuși constituie simple elemente care, fără a fi determinante, pot fi luate în considerare pentru a aprecia dacă un semn este susceptibil de a fi înregistrat ca marcă comunitară.

54 Desigur, contextul adoptării unei decizii, care se caracterizează în special prin schimbul dintre autorul acesteia și partea respectivă, poate impune, în anumite circumstanțe, cerințe de motivare mai stricte (Hotărârea TDI, punctul 43 de mai sus, punctul 89). Prin urmare, nu s-ar putea exclude ca, în anumite cazuri, argumentele susținute de una dintre părțile în procedura desfășurată în fața OAPI, inclusiv cele întemeiate pe existența unei decizii naționale sau a OAPI într-o cauză similară, să impună un răspuns specific, dincolo de cerințele menționate la punctul 46 de mai sus.

55 Cu toate acestea, nu li s-ar putea cere camerelor de recurs să prezinte o motivare care să urmeze în mod exhaustiv și unul câte unul toate argumentele prezentate de părțile în litigiu. Prin urmare, motivarea poate fi implicită, cu condiția de a permite persoanelor interesate să ia cunoștință de motivele pentru care a fost adoptată decizia camerei de recurs, iar instanței competente, să dispună de elemente suficiente pentru a-și exercita controlul (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctul 372, și Hotărârea Curții din 8 februarie 2007, Groupe Danone/Comisia, C-3/06 P, Rep., p. I-1331, punctul 46).

56 Rezultă că, în principiu, OAPI nu este ținut să prezinte în decizia sa un răspuns specific pentru fiecare argument întemeiat pe existența unor decizii ale propriilor organe sau ale instanțelor naționale într-un anumit sens, în alte cauze similare, dacă, din motivarea deciziei adoptate de OAPI într-o cauză concretă și pendinte în fața organelor sale, reies cel puțin implicit, dar clar și neechivoc, motivele pentru care aceste alte decizii nu sunt pertinente sau nu sunt luate în considerare în vederea aprecierii sale.

57 În speță, camera de recurs, însușindu-și motivele deciziei diviziei de anulare, a prezentat în mod clar nu numai rațiunile pentru care motivul absolut de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94 se opunea înregistrării mărcii în litigiu, ci și motivele pentru care aceasta a ajuns la o concluzie diferită de cea la care a ajuns Oberlandesgericht München în Decizia sa din 26 iulie 2001. Motivul

reținut în această decizie pentru respingerea cererii reconvenționale a Coppenrath privind anularea mărcii în litigiu, și anume afirmația potrivit căreia semnul Mozart îl evocă în special pe celebrul compozitor, iar nu o anumită rețetă (punctul 5 a paisprezecea liniuță din decizia atacată), este în esență același ca și cele reținute în deciziile pronunțate de Österreichisches Patentamt și de Bundespatentgericht invocate de reclamantă și constituie, pe de altă parte, simpla negare a caracterului descriptiv al mărcii în litigiu pentru produsele revendicate. În aceste condiții și având în vedere autonomia regimului comunitar al mărcilor, nu i s-ar putea reproșa camerei de recurs că a omis să explice mai bine și în detaliu motivele pentru care a decis să nu urmeze aceste decizii.

58 Aceleași considerații sunt *a fortiori* valabile în ceea ce privește argumentul reclamantei întemeiat pe Decizia Camerei a treia de recurs din 10 aprilie 2002. Pe de o parte, acest argument constituie, de asemenea, o simplă negare a caracterului descriptiv al mărcii în litigiu pentru produsele revendicate.

59 Pe de altă parte și mai ales, divizia de anulare a menționat expres, la punctul 29 din decizia sa, respectiva decizie a Camerei a treia de recurs și a prezentat motivele pentru care aceasta nu se considera ținută de aprecierile din această decizie referitoare la caracterul înregistrabil al semnului MOZART-BONS în cauza *inter partes* pendinte în fața sa. În aceste condiții și independent de lipsa de pertinență a practicii administrative anterioare a OAPI, din moment ce camera de recurs și-a însușit motivele deciziei diviziei de anulare, în orice caz nu s-ar putea pune problema unei lipse de motivare cu privire la acest aspect.

60 Din cele menționate mai sus reiese că, spre deosebire de cele arătate de reclamantă, decizia atacată este motivată corespunzător cerințelor legale.

61 În ceea ce privește, în al doilea rând, argumentul reclamantei potrivit căruia camera de recurs ar fi încălcat articolul 74 alineatul (1) prima teză din Regulamentul nr. 40/94 prin faptul că nu a luat în considerare deciziile pronunțate de Österreichisches Patentamt și de Bundespatentgericht, precum și Decizia Camerei a treia de recurs din 10 aprilie 2002, trebuie arătat că, din jurisprudență și din considerațiile menționate la punctele 45 și, respectiv, 53 de mai sus, reiese că aceste trei decizii nu constituie fapte susceptibile de a fi examinate din oficiu de organele OAPI.

62 În orice caz, trebuie amintit că reclamanta a invocat primele două decizii în observațiile sale în fața camerei de recurs, astfel încât nu s-ar putea pune problema examinării acestora din oficiu de către OAPI. În ceea ce privește cea de a treia decizie, aceasta a fost menționată și examinată în decizia diviziei de anulare. În plus, după cum s-a arătat deja, din motivarea deciziei atacate reiese implicit, dar clar că argumentul pe care reclamanta îl întemeia pe aceste trei decizii a fost examinat și respins de camera de recurs.

63 În ultimul rând, nici criticile pe care reclamanta le întemeiază pe pretinsa încălcare a principiilor protecției încrederii legitime, egalității de tratament și legalității nu ar putea fi admise.

64 Potrivit jurisprudenței, principiul protecției încrederii legitime se aplică oricărui particular care se găsește într-o situație din care rezultă că administrația comunitară, oferindu-i asigurări precise, necondiționate și concordante, provenind de la surse autorizate și fiabile, a făcut ca acesta să nutrească speranțe întemeiate (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 6 iulie 1999, Forvass/Comisia, T-203/97, RecFP, p. I-A-129 și II-705, punctul 70 și jurisprudența citată, și Hotărârea Tribunalului din 26 septembrie 2002, Borremans și alții/Comisia, T-319/00, RecFP, p. I-A-171 și II-905, punctul 63). Cu toate acestea, asigurările respective trebuie să fie conforme cu prevederile și cu normele aplicabile, promisiunile care nu țin seama de aceste prevederi neputând da naștere unei încrederi legitime din partea persoanei interesate (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 5 noiembrie 2002, Ronsse/Comisia, T-205/01, RecFP, p. I-A-211 și II-1065, punctul 54, și Hotărârea Tribunalului din 16 martie 2005, Ricci/Comisia, T-329/03,

RecFP, p. I-A-69 și II-315, punctul 79 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea, în acest sens, Hotărârea Curții din 6 februarie 1986, Vlachou/Curtea de Conturi, 162/84, Rec., p. 481, punctul 6).

65 De asemenea, respectarea principiului egalității de tratament trebuie să fie compatibilă tocmai cu respectarea principiului legalității, invocat de asemenea de reclamantă. Potrivit acestui ultim principiu, nimeni nu poate invoca în beneficiul său o ilegalitate săvârșită în favoarea altuia (Hotărârea Curții din 4 iulie 1985, Williams/Curtea de Conturi, 134/84, Rec., p. 2225, punctul 14; a se vedea de asemenea, în acest sens, Hotărârea Curții din 9 octombrie 1984, Witte/Parlamentul European, 188/83, Rec., p. 3465, punctul 15).

66 În speță, trebuie constatat că reclamanta nu a indicat clar în cererea introductivă dacă aprecia că motivele Deciziei Camerei a treia de recurs din 10 aprilie 2002, invocată în susținerea argumentării sale, erau sau nu erau conforme criteriilor de aplicare a articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94.

67 În măsura în care argumentarea reclamantei ar fi interpretată în sensul că, având în vedere considerațiile prezentate în Decizia Camerei a treia de recurs din 10 aprilie 2002, camera de recurs era ținută, în speță, să nu aplice articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, deși aplicarea acestuia ar fi fost justificată, o astfel de argumentare nu ar putea fi admisă. Într-adevăr, din jurisprudența menționată la punctele 64 și 65 de mai sus reiese că, în cazul în care o cameră de recurs a OAPI a săvârșit o eroare de drept într-o cauză anterioară admițând caracterul înregistrabil al unui semn ca marcă comunitară, niciunul dintre principiile invocate de reclamantă nu interzice adoptarea unei decizii în sens contrar într-o cauză ulterioară, comparabilă cu prima [a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 27 februarie 2002, Streamserve/OAPI (STREAMSERVE), T-106/00, Rec., p. II-723, punctul 67, și Hotărârea Tribunalului din 30 noiembrie 2006, Camper/OAPI — JC (BROTHERS by CAMPER), T-43/05, nepublicată în Recueil, Rec., 2006, p. II-95*, punctul 95].

68 În consecință, într-o astfel de ipoteză, argumentele pe care reclamanta le întemeiază pe pretinsa încălcare a principiilor protecției încrederii legitime, egalității de tratament și legalității trebuie respinse, chiar fără a fi necesar să se examineze dacă se poate considera că deciziile camerelor de recurs ale OAPI în cauze anterioare au oferit asigurări, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 64 de mai sus, provenind de la servicii ale OAPI.

69 În măsura în care argumentarea reclamantei ar fi interpretată în sensul că, în speță, trebuia să se adopte aceeași poziție ca și cea adoptată de Camera a treia de recurs în Decizia din 10 aprilie 2002, aceasta fiind conformă criteriilor de aplicare a articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, această argumentare este inoperantă. Într-adevăr, într-o ipoteză precum cea avută în vedere de cel de al doilea motiv susținut de reclamantă și examinat în continuare, decizia atacată ar trebui anulată pentru încălcarea prevederii menționate mai sus, fără a fi necesar să se examineze dacă au fost încălcate și principiile indicate anterior, invocate de reclamantă (a se vedea în acest sens Hotărârile STREAMSERVE și BROTHERS by CAMPER, punctul 67 de mai sus, punctele 67 și, respectiv, 94).

70 Având în vedere cele arătate mai sus, primul motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94

Argumentele părților

71 Reclamanta arată că decizia atacată se întemeiază pe aplicarea greșită a articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, din moment ce marca în litigiu nu

poate servi, în comerț, pentru a desemna specia, calitatea, cantitatea, destinația, valoarea, proveniența geografică sau data fabricației produselor revendicate sau alte caracteristici ale acestora.

72 Potrivit reclamantei, camera de recurs a apreciat în decizia atacată că acest articol se aplică mărcii în litigiu din moment ce, în Germania și în Austria, „Mozartkugel" este un termen generic ce descrie o specialitate de ciocolată. Or, această argumentare ar ignora faptul că marca în litigiu este compusă numai din termenul „Mozart", iar nu din termenul „Mozartkugel".

73 Reclamanta arată că decizia atacată nu a dezvoltat propriile motive în vederea justificării caracterului descriptiv al mărcii în litigiu, ci s-a limitat să facă trimitere la decizia diviziei de anulare. Aceasta din urmă ar fi apreciat că, dacă ar fi utilizată pentru a desemna o „Mozartkugel" (bilă Mozart) de formă tipică, marca în litigiu ar fi percepută drept o indicație descriptivă, din moment ce ar fi evident, datorită formei produsului în cauză, că este vorba de o bilă.

74 În opinia reclamantei, acest postulat este dezmințit de o analiză juridică. Publicul relevant, care ar fi consumatorul mediu, avizat și normal informat, nu ar face o legătură directă între marca în litigiu și produsele revendicate fără o reflecție sau un raționament suplimentare.

75 Semnele constând în nume de personalități celebre, inclusiv „Mozart", ar putea constitui mărci comunitare în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 40/94 și nicio altă prevedere a acestui regulament nu ar interzice înregistrarea acestora. Din moment ce aceste nume ar avea, astfel, un caracter distinctiv în abstract, înregistrarea lor nu ar putea fi respinsă în temeiul motivului absolut de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94 decât în cazuri evidente, condiție care

nu ar fi îndeplinită în speță. Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, un caracter distinctiv minim ar fi suficient pentru înregistrarea unui semn ca marcă comunitară.

76 În opinia reclamantei, în speță, trebuie să se examineze în mod concret dacă marca în litigiu constituie o indicație descriptivă pentru fiecare dintre produsele revendicate. În consecință, marca respectivă nu ar putea fi anulată decât dacă s-ar putea considera că produsul menționat în decizia atacată, și anume „Mozartkugel", aparține uneia dintre cele patru categorii de produse pentru care a fost înregistrată această marcă. Or, decizia atacată nici măcar nu ar fi precizat categoria de produse căreia îi aparțin „Mozartkugeln".

77 În orice caz, chiar și în pentru „Mozartkugeln", nu s-ar putea recunoaște un caracter descriptiv mărcii în litigiu. Reclamanta arată că, în percepția publicului în cauză, marca în litigiu evocă imagini referitoare la celebrul compozitor cu același nume și la operele sale muzicale. Nu s-ar putea admite, în schimb, că acest public, confruntat cu marca menționată, s-ar gândi direct și imediat la „Mozartkugeln". A admite contrariul ar însemna să se nege publicului de pe teritoriul Comunității orice cultură muzicală elementară.

78 Marca în litigiu ar constitui cel mult o sugestie, o evocare sau o aluzie la „Mozartkugeln", care nu ar împiedica totuși înregistrarea acesteia.

79 Decizia atacată și-ar fi însușit punctul 27 din decizia diviziei de anulare, care ar confirma considerațiile precedente. Prin urmare, faptul că marca în litigiu evocă, în percepția publicului în cauză, în primul rând imaginea compozitorului Mozart, iar nu un context

asociat cofetăriilor nu ar fi contestat de către părți. Or, admițând ulterior că marca în litigiu este descriptivă pentru produsele respective, decizia atacată s-ar contrazice singură.

80 Existența, în țările germanofone, a unui număr considerabil de mărci înregistrate pentru produse din clasa 30 și care conțin termenul „Mozart” ar confirma de asemenea că acest termen, luat separat, nu este considerat ca fiind descriptiv pentru astfel de produse în aceste țări. O marcă Mozart ar fi fost chiar înregistrată în Austria. Toate acestea ar rezulta din documentele prezentate deja de reclamantă în cursul procedurii în fața OAPI.

81 Hotărârea pronunțată de Oberlandesgericht München la 26 iulie 2001 ar confirma, de asemenea, că marca în litigiu nu este percepută ca fiind descriptivă pentru produsele revendicate. Reclamanta achiesează la o parte din motivele acestei hotărâri, citată textual în cererea introductivă. Potrivit acestor motive, „Mozart” este, în primul rând, un nume de familie utilizat în limbajul curent pentru a-l desemna pe celebrul compozitor cu acest nume și nu are, în limba germană, caracter descriptiv pentru produsele revendicate în vederea înregistrării mărcii în litigiu, nici la origine și nici măcar după inventarea specialității de cofetărie denumite „Mozartkugel” de către cofetarul salzburghez Paul Fürst, în 1890. Ar fi, desigur, exact că, atunci când termenul „Mozart” este utilizat pentru a desemna produse precum cele revendicate în vederea înregistrării mărcii în litigiu, în special pe ambalajul acestora, publicul relevant ar evoca imagini ale „Mozartkugeln”. Cu toate acestea, chiar și în acest caz, termenul „Mozart” nu ar fi perceput ca fiind evident sau exclusiv descriptiv pentru produsele respective ori ca fiind un termen pur generic, din moment ce utilizarea denumirii izolate „Mozart” în asemenea scopuri ar fi total neobișnuită.

82 Reclamanta apreciază că punctele 37 și 39 din Decizia Camerei a treia de recurs a OAPI din 10 aprilie 2002 confirmă de asemenea teza potrivit căreia marca în litigiu nu ar fi descriptivă pentru produsele revendicate.

83 În sfârșit, reclamanta se referă la sondajul de opinie realizat în februarie 2001 de institutul Ipsos. Din acest sondaj ar reieși că numai 18,2 % din publicul în cauză ar vedea în termenul „Mozart” indicarea unei anumite rețete, ceea ce ar demonstra că, pentru marea majoritate a consumatorilor germani (81,8 %), situația nu este aceasta. Reclamanta apreciază că aceste rezultate sunt de asemenea valabile pentru cealaltă țară germanofonă din Uniunea Europeană, Austria, ceea ce ar explica înregistrarea mărcii verbale Mozart pe teritoriul acesteia din urmă pentru produse din clasa 30.

84 OAPI și intervenienta contestă argumentele reclamantei.

Aprecierea Tribunalului

85 Articolul 51 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 40/94 prevede că se declară nulitatea mărcii comunitare atunci când marca comunitară a fost înregistrată contrar dispozițiilor articolului 7 din același regulament. Conform articolului 7 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat, se respinge înregistrarea „mărci[lor] care sunt compuse exclusiv din semne sau indicații ce pot să servească, în comerț, pentru a desemna specia, calitatea, cantitatea, destinația, valoarea, proveniența geografică sau data fabricației produsului sau a prestării serviciului sau alte caracteristici ale acestora”. În plus, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 40/94 prevede că „[a]lineatul (1) se aplică chiar dacă motivele de refuz nu există decât într-o parte a Comunității”.

86 Potrivit unei jurisprudențe constante, articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94 se opune ca semnele sau indicațiile pe care le menționează să fie rezervate unei singure întreprinderi în temeiul înregistrării lor ca marcă. Această

dispoziție urmărește un scop de interes general care impune ca astfel de semne sau de indicații să poată fi utilizate în mod liber de toți (a se vedea Hotărârea TEK, punctul 25 de mai sus, punctul 77 și jurisprudența citată).

87 Semnele vizate de această prevedere sunt astfel considerate incapabile să îndeplinească funcția esențială a mărcii, și anume identificarea originii comerciale a produsului sau a serviciului, pentru a permite consumatorului care achiziționează produsul sau serviciul desemnat de marcă să facă aceeași alegere, la o achiziționare ulterioară, dacă experiența se dovedește a fi fost pozitivă sau să aleagă în mod diferit, dacă aceasta se dovedește negativă [a se vedea Hotărârea Tribunalului din 27 noiembrie 2003, Quick/OAPI (Quick), T-348/02, Rec., p. II-5071, punctul 28 și jurisprudența citată].

88 Semnele și indicațiile prevăzute la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat sunt cele care pot servi, într-o utilizare normală din punctul de vedere al publicului relevant, pentru a desemna fie direct, fie prin menționarea uneia dintre caracteristicile sale esențiale produsul sau serviciul pentru care se solicită înregistrarea [Hotărârea Curții din 20 septembrie 2001, Procter & Gamble/OAPI, C-383/99 P, Rec., p. I-6251, punctul 39, și Hotărârea Tribunalului din 22 iunie 2005, Metso Paper Automation/OAPI (PAPERLAB), T-19/04, Rec., p. II-2383, punctul 24].

89 Pentru ca OAPI să respingă o înregistrare în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, nu este necesar ca semnele și indicațiile care compun marca, prevăzute la acest articol, să fie în mod efectiv utilizate, la momentul formulării cererii de înregistrare, în scopul descrierii produselor sau a serviciilor pentru care s-a solicitat înregistrarea sau a caracteristicilor acestor produse sau servicii. Este suficient, după cum arată chiar redactarea acestei dispoziții, ca aceste semne și indicații să poată fi utilizate cu un asemenea scop (Hotărârea Curții din 23 octombrie 2003, OAPI/Wrigley, C-191/01 P, Rec., p. I-12447, punctul 32).

90 Din considerațiile de mai sus rezultă că, pentru ca un semn să intre sub incidența interdicției prevăzute la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94, trebuie să prezinte o legătură suficient de directă și de concretă cu produsele sau cu serviciile în cauză de natură să permită publicului vizat să perceapă imediat și fără a sta pe gânduri o descriere a produselor sau a serviciilor în cauză ori a uneia dintre caracteristicile acestora (Hotărârea TEK, punctul 25 de mai sus, punctul 80).

91 În consecință, aprecierea caracterului descriptiv al unui semn se poate efectua numai în raport cu produsele sau cu serviciile în cauză, pe de o parte, și în raport cu percepția publicului vizat, care este reprezentat de consumatorul acestor produse sau servicii, pe de altă parte [Hotărârea Tribunalului din 20 martie 2002, DaimlerChrysler/OAPI (CARCARD), T-356/00, Rec., p. II-1963, punctul 25, și Hotărârea Tribunalului din 12 ianuarie 2005, Wieland-Werke/OAPI (SnTEM, SnPUR, SnMIX), T-367/02-T-369/02, Rec., p. II-47, punctul 17].

92 În această privință, trebuie precizat că faptul că un semn verbal este descriptiv numai în raport cu o parte dintre produsele sau serviciile dintr-o categorie menționată ca atare în cererea de înregistrare nu împiedică respingerea înregistrării acestui semn verbal [Hotărârea TEK, punctul 25 de mai sus, punctul 94; a se vedea de asemenea, în acest sens, Hotărârea Tribunalului din 7 iunie 2001, DKV/OAPI (EuroHealth), T-359/99, Rec., p. II-1645, punctul 33, și Hotărârea Tribunalului din 20 martie 2002, DaimlerChrysler/OAPI (TELE AID), T-355/00, Rec., p. II-1939, punctul 40]. Într-adevăr, dacă, într-un asemenea caz, semnul în discuție ar fi înregistrat ca marcă comunitară pentru categoria revendicată, nimic nu s-ar opune ca titularul acestuia să îl utilizeze și pentru produsele sau pentru serviciile din categoria pentru care este descriptiv.

93 În speță, trebuie arătat, mai întâi, că atât divizia de anulare, cât și camera de recurs și-au întemeiat în mod corect aprecierea pe felul în care marca în litigiu este percepută de publicul larg, căruia i se adresează, evident, produsele revendicate. Reclamanta și-a dezvoltat de asemenea argumentația luând în considerare modul în care marca în litigiu este percepută de același public.

94 În continuare, trebuie amintit că, astfel cum s-a arătat deja la punctele 50 și 51 de mai sus, decizia atacată, însușindu-și motivele deciziei diviziei de anulare, a concluzionat că, pentru germanofoni, marca în litigiu era descriptivă pentru produse de cofetărie și de patiserie, pentru produse din ciocolată și pentru dulciuri, pentru care fusese înregistrată, din moment ce constituia o indicație referitoare la rețeta după care erau fabricate aceste produse și desemna, așadar, specia și calitatea acestora. Această concluzie se întemeiază pe existența, dovedită în mod corespunzător prin referințe la dicționare, a termenului german generic „Mozartkugel", utilizat pentru o specialitate de cofetărie din ciocolată, descrisă la punctul 51 de mai sus.

95 Trebuie arătat că termenul „Mozartkugel" este un cuvânt compus conform normelor obișnuite ale limbii germane și format din doi termeni, „Mozart" și „Kugel" (bilă). Împrejurarea că, spre deosebire de celelalte limbi, în special limba franceză, combinarea acestor doi termeni se scrie într-un singur cuvânt constituie o particularitate a limbii germane. Nu este mai puțin adevărat că orice germanofon confruntat cu cuvântul compus „Mozartkugel" va identifica fără un efort intelectual deosebit cele două cuvinte care îl compun și le va înțelege imediat.

96 Din moment ce „Mozartkugel" are o formă sferică, cel de al doilea component al acestui termen va fi perceput, de către germanofoni, drept o descriere a formei produsului respectiv. Or, „Mozartkugel" este fabricată potrivit unei anumite rețete care o diferențiază de orice altă specialitate de cofetărie în formă de bilă învelită în ciocolată. O specialitate de cofetărie având această formă, fabricată după o rețetă diferită, ar putea fi de asemenea descrisă, în germană, prin termenul „Kugel" (bilă), dar nu ar fi o „Mozartkugel". Reiese că publicul germanofon percepe în mod necesar termenul „Mozart" ca fiind o referință la rețeta caracteristică a specialității de cofetărie denumite „Mozartkugel".

97 Astfel cum s-a arătat deja în cadrul examinării primului motiv, atât divizia de anulare, cât și camera de recurs, care și-a însușit motivele deciziei diviziei de anulare, au considerat că „Mozartkugel" era inclusă în toate cele patru categorii de produse revendicate pentru marca în litigiu. În această privință, trebuie constatat că

„Mozartkugel” tipică, astfel cum a fost descrisă la punctul 51 de mai sus, este o specialitate de cofetărie fabricată în special pe bază de ciocolată și de zahăr și, în acest sens, este, în același timp, o specialitate de cofetărie, un produs din ciocolată și un produs din categoria dulciurilor.

98 În schimb, este mai puțin evident că ar putea fi calificată de asemenea drept un „produs de patiserie”. Deși aceasta conține, desigur, marțipan, care este o pastă de migdale, nu este un preparat copt la cuptor, evocat de expresia germană „feine Backwaren”, utilizată în cererea de înregistrare a mărcii în litigiu. Nu este mai puțin adevărat că un produs de patiserie copt la cuptor în formă de bilă învelită în ciocolată și care are, printre ingrediente, marțipan și praline poate fi pe deplin avut în vedere și ar putea fi calificat, în țările germanofone, și drept „Mozartkugel”.

99 Din aceste considerații reiese că, cel puțin pentru produsele din categoria „patiserie, cofetărie, produse din ciocolată și dulciuri” care se prezintă sub formă de bilă din ciocolată, și anume pentru o parte din produsele din categoriile menționate ca atare în cererea de înregistrare a mărcii în litigiu, această marcă poate fi utilizată într-o parte a teritoriului Comunității, și anume în țările germanofone (Germania și Austria), în scopuri descriptive. Într-adevăr, consumatorul mediu din aceste două țări, confruntat cu o bilă învelită în ciocolată denumită „Mozart”, va vedea în acest termen o referire la rețeta caracteristică pentru „Mozartkugeln” mai degrabă decât o informație referitoare la originea comercială a produsului respectiv. Omiterea termenului „Kugel” nu ar putea conduce la o concluzie diferită, întrucât acest termen constituie o referire nu la rețeta, ci la forma produsului în discuție, care este evidentă având în vedere forma exterioară a produsului.

100 Această concluzie nu ar putea fi infirmată de argumentele reclamantei. În primul rând, trebuie arătat că reclamanta invocă în mod greșit articolul 4 din Regulamentul nr. 40/94 pentru a susține că înregistrarea mărcii în litigiu nu ar putea fi respinsă decât în cazuri foarte evidente. Înregistrarea unui semn care nu este conform articolului 4 din Regulamentul nr. 40/94 ar fi deja împiedicată de motivul absolut de refuz prevăzut la

articolul 7 alineatul (1) litera (a) din același regulament și nu ar fi necesară examinarea caracterului eventual descriptiv al acestuia. Reiese că motivul absolut de refuz prevăzut la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94 nu vizează decât semnele care sunt conforme articolului 4 din același regulament. Prin urmare și contrar celor susținute de reclamantă, împrejurarea că un semn este conform acestui articol este lipsită de pertinență în vederea aprecierii caracterului eventual descriptiv al acestuia.

101 În plus, trebuie arătat că reclamanta invocă în mod greșit jurisprudența potrivit căreia chiar și un caracter distinctiv minim este suficient pentru ca un semn să fie înregistrat ca marcă comunitară, din moment ce, în speță, nu se pune problema eventualei lipse a caracterului distinctiv al mărcii în litigiu, în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 40/94, ci a lipsei caracterului eventual descriptiv al mărcii respective, în sensul alineatului (1) litera (c) din același articol.

102 În al doilea rând, faptul invocat de reclamantă că publicul vizat va vedea în termenul „Mozart", înainte de orice, o referire la celebrul compozitor Wolfgang Amadeus Mozart nu se opune ca termenul menționat să poată constitui o indicație cu caracter descriptiv pentru produsele în cauză.

103 Trebuie arătat, în această privință, că un asemenea caracter nu trebuie apreciat în abstract, ci în raport cu produsele pe care le va desemna termenul în discuție ca marcă comunitară. Desigur, chiar și într-un astfel de context, este probabil ca publicul vizat să se gândească la compozitorul cu același nume atunci când vede termenul „Mozart". Cu toate acestea, din moment ce produsele revendicate nu au nicio legătură cu muzica, această referire la un compozitor celebru este de natură să transmită, în afară de evocarea, deloc pertinentă, a compozitorului respectiv, alte informații care au legătură cu produsele în discuție. Reclamanta a admis ea însăși, în mod implicit, acest fapt,

întrucât a solicitat înregistrarea semnului Mozart ca marcă comunitară, și anume ca indicație a unei informații referitoare la produsele în cauză, respectiv a originii comerciale a acestora.

104 Problema care se pune este, așadar, care este informația referitoare la produsele în discuție pe care o vor deduce consumatorii vizați din referirea la compozitorul Mozart în contextul produselor revendicate pentru marca în litigiu. Or, pentru motivele prezentate mai sus, este vorba, în speță, de o informație referitoare la rețeta produselor respective, iar nu la originea comercială a acestora.

105 În al treilea rând, astfel cum s-a arătat deja în cadrul examinării primului motiv, nici împrejurarea că o altă cameră de recurs a OAPI ar fi ajuns, într-o altă cauză, la o concluzie diferită în ceea ce privește caracterul descriptiv al semnului Mozart pentru produse similare, nici Hotărârea pronunțată de Oberlandesgericht München la 26 iulie 2001, prin care s-a respins o cerere reconvențională privind anularea mărcii în litigiu, nu se opuneau admiterii de către camera de recurs a cererii de declarare a nulității în litigiu.

106 În orice caz, trebuie arătat că Oberlandesgericht München nu a ajuns la o concluzie diferită de cea prezentată la punctul 99 de mai sus cu privire la percepția publicului german asupra mărcii în litigiu. Dimpotrivă, această instanță a admis, de asemenea, că, atunci când marca este utilizată pentru a desemna produsele în discuție în speță, în special pe ambalajul lor, aceasta evocă, în percepția publicului pertinent, imagini ale „Mozartkugeln” (a se vedea punctul 81 de mai sus). Astfel, respingerea, chiar de către această instanță, a cererii reconvenționale privind anularea mărcii în litigiu se întemeiază numai pe împrejurarea că utilizarea, în scopuri descriptive, a termenului izolat „Mozart” ar fi neobișnuită.

107 Or, din jurisprudența Curții, menționată la punctul 89 de mai sus, reiese că, pentru ca motivul absolut de refuz de la articolul 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul

nr. 40/94 să fie aplicabil, nu este necesară utilizarea actuală sau obișnuită a termenului respectiv în scopuri descriptive. Este suficient ca o asemenea utilizare să fie posibilă.

108 În ultimul rând, în ceea ce privește sondajul de opinie invocat de reclamantă, prezentat de aceasta în fața OAPI și cuprins în dosarul procedurii în fața camerei de recurs transmis Tribunalului, reiese din lectura rezultatelor acestuia că, răspunzând unei întrebări spontane și deschise, și anume fără sugerarea răspunsurilor posibile, două treimi dintre persoanele chestionate au asociat numele „Mozart”, în contextul produselor revendicate pentru marca în litigiu, cu „Mozartkugeln”.

109 Din aceleași rezultate reiese că, atunci când li s-a cerut persoanelor chestionate să aleagă între mai multe răspunsuri sugerate, aproape trei sferturi dintre acestea (73,4 %) au ales răspunsul potrivit căruia, în contextul produselor respective, ar asocia termenul „Mozart” cu „o pralină în formă de bilă, «Mozartkugel»”. O proporție mai redusă din persoanele chestionate (18,2 %) au ales ca răspuns la aceeași întrebare răspunsul potrivit căruia ar asocia cu termenul „Mozart” o anumită rețetă. La acest din urmă rezultat face referire reclamanta în argumentarea sa.

110 Cu toate acestea, trebuie să se constate că lectura ansamblului rezultatelor sondajului menționat nu infirmă cu nimic concluzia de la punctul 99 de mai sus, ci, dimpotrivă, o confirmă, în măsura în care marea majoritate a persoanelor chestionate asociază termenul „Mozart”, atunci când este utilizat în legătură cu produsele revendicate în vederea înregistrării mărcii în litigiu, fie cu „Mozartkugeln”, fie cu o anumită rețetă. Astfel, în ambele cazuri, concluzia care se impune este că, în raport cu produsele respective, acest termen este descriptiv.

111 Din cele de mai sus reiese că decizia atacată a concluzionat în mod corect că marca în litigiu fusese înregistrată contrar dispozițiilor articolului 7 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 40/94 și că trebuia să se declare nulitatea acesteia în temeiul

articolului 51 alineatul (1) litera (a) din același regulament. Rezultă că cel de al doilea motiv, precum și recursul în totalitatea sa trebuie respinse ca neîntemeiate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

112 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

113 Întrucât, în speță, reclamanta a căzut în pretenții, se impune ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, să fie obligată să suporte și cheltuielile de judecată efectuate de OAPI, conform concluziilor acestuia din urmă. Întrucât intervenienta nu a formulat concluzii cu privire la cheltuielile de judecată, se impune ca aceasta să fie obligată să suporte propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) **Paul Reber GmbH & Co. KG suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de OAPI.**

3) **Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli AG suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Vilaras Prek Ciucă

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 9 iulie 2008.

Grefier Președinte

E. Coulon M. Vilaras